

İlaç Sektöründe Başarılı Tersine Lojistik Uygulamaları İçin Faktörlerin Değerlendirilmesi: Bulanık Mantık Temelli Yaklaşım

*Evaluation Of the Factors for Successful Reverse Logistic Applications in
the Pharmaceutical Industry: A Fuzzy Logic Based Approach*

Gökçe CANDAN

Sakarya Üniversitesi

Siyasal Bilgiler Fakültesi

Ekonometri Bölümü, Serdivan / Sakarya, Türkiye

orcid.org/0000-0002-5966-0009

gcandan@sakarya.edu.tr

Özet

İmha veya geri dönüşüm amacıyla ürünlerin geri dönmesi gereken tedarik zinciri noktasına götürülme süreci olan tersine lojistikte faaliyetler oldukça kapsamlı ve karmaşıktır. Tersine lojistiğin önemi sektörüne ve ekonomik katkısına göre değişim gösterirken, son yıllarda dünyada oldukça önemli bir ekonomik büyüklüğe erişmiştir. Sürekli gelişen bir ekonomiye sahip olan ilaç sektöründe tersine lojistik uygulamalarının başarıyla sürdürülmesi hem ekonomik açıdan hem de müşteri güveni ve memnuniyeti açısından oldukça önemlidir. Bu çalışmada ilaç sektöründe tersine lojistik faaliyetlerinin başarıyla sürdürülmesinde etkin olan faktörlerin bulanık DEMATEL metodu ile değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Değerlendirmeye alınan on faktör önem derecesine göre sıralanmış ve en önemli faktörlerin maliyet unsurlarına ait olan taşıma ve imha maliyetleri faktörleri ile iletişim performansı olduğu sonucuna varılmıştır. Elde edilen bir başka sonuç ise başarılı uygulamalar için etki altında olan faktörlerin akılcı ilaç kullanımı uygulamaları, taşıma maliyetleri, karekod uygulamaları ve miat faktörlerinin olmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Tersine lojistik, İlaç Sektörü, Bulanık DEMATEL Metodu

Abstract

Reverse logistics, which is the process of being transported to the point of supply chain where products must be returned for disposal or recycling, is quite extensive and complex. In recent years, it has achieved a considerable economic magnitude in the world, while the reverse logistics industry has changed according to the sector and its economic contribution. Successful implementation of reverse logistics practices in the pharmaceutical sector, which has a continuously developing economy, is very important both in terms of economy as well as customer confidence and satisfaction. In this study, it was aimed to evaluate the factors which are effective in successfully continuing the

reverse logistics activities in the pharmaceutical sector by using the Fuzzy DEMATEL Method. Ten factors taken into consideration were ranked according to their importance, and the most important factors were the transportation costs and disposal costs, and the communication performance. Another result obtained is; factors that are influential for successful applications, rational use of pharmaceuticals practices, transportation costs, barcode applications and shelf life factors.

Keywords: *Reverse Logistics, Pharmaceutical Industry, Fuzzy DEMATEL Method*